

Yleiskirje 3/2023, 20.12.2022, Jarkko Lahtinen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut muuttuvat 1.3.2023 alkaen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia (1503/2016) muutetaan 1.3.2023 siten, että asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tulo-rajajoja 33 prosenttia. Maksujen perusteena oleva maksuprosentti säilyy ennallaan (10,7 prosenttia). Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia ei muuteta muilta osin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia on muutettu edellisen kerran 1.8.2021 ja asiakasmaksujen tulo-rajajoja, alinta ja ylintä perittävää maksua indeksitarkistuksen vuoksi 1.8.2022 alkaen.

Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu on ensimmäisen lapsen osalta edelleen 295 euroa kuukaudessa ja alin perittävä maksu on 28 euroa. Toisesta lapsesta perittävä maksu on enintään 40 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Seuraavien lasten maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta.

Tulo-rajat

koko, henkilöä	Tulo-rajat €/kk			Maksu alkaen €, tulot vähintään			Maksu €, jos tulot enemmän kuin		
				27 €	28 €	28 €	288 €	295 €	295 €
0	1.8.2021	1.8.2022	1.3.2023	1.8.2021	1.8.2022	1.3.2023	1.8.2021	1.8.2022	1.3.2023
2	2 798	2 913	3 874	3 050	3 175	4 136	5 485	5 665	6 626
3	3 610	3 758	4 998	3 862	4 020	5 260	6 297	6 510	7 750
4	4 099	4 267	5 675	4 351	4 529	5 937	6 786	7 019	8 427
5	4 588	4 777	6 353	4 840	5 039	6 615	7 275	7 529	9 105
6	5 075	5 284	7 028	5 327	5 546	7 290	7 762	8 036	9 780

Muutoksen taloudelliset vaikutukset

Muutoksen johdosta kuntien maksutuottojen arvioidaan alenevan noin 70 miljoonaa euroa. Maksutuotot alenee noin 29 prosenttia verrattuna vuoden 2021 asiakasmaksutuottoihin. Maksutuottojen menetys kompensoidaan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille.

Kunnassa tehtävät päätökset

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen johdosta voi kunnan asiakasmaksuperiaatteet muuttua ja asia on päätettävä kunnan toimielimen toimesta. Lisäksi tulee tarkistaa lapsikohtaiset asiakasmaksut ja tarvittaessa tehtävä uusi maksupäätös varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 12 §:n mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 12 §:n mukaan varhaiskasvatusmaksu määrätään toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava silloin, kun:

- 1) perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut;
- 2) on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet;
- 3) lapsen varhaiskasvatusaika muuttuu; tai
- 4) maksu osoittautuu virheelliseksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut määräytyvät varhaiskasvatuksen asiakas-maksulain mukaisesti. Lainsäädäntö jättää kunnalle myös harkintavaltaa asiakasmaksujen määräytymisessä. Jokaisen kunnan tulee hyväksyä kunnan varhaiskasvatuksesta perittävät asiakasmaksut. Kunnassa perittävistä asiakasmaksuista päättää kunnan määräämä monijäseninen toimielin (varhaiskasvatustilaki 50 §), ellei toimivaltaa asiassa ole siirretty hallintosäännössä toimielimen alaiselle viranhaltijalle.